VEU DEL V

169 Dimecres, 15 novembre 1933

EL NOSTRE PROGRAMA

Aneu, demà a la nit, al «Festival Strawinsky» que, organitzat per l'Associació de Música «Da Camera», tindrà lloc al Palau de la Música Catalana

Igor Strawinsky podrà ésser un músic discutit encara, però és indiscutible que, de la gran guerra ençà, és l'home que domina de més enlaire tota la música mundial i el qui exerceix una més forta influència sobre les noves promocions musicals.

Un concert d'obres de Strawinsky, sota la direcció del propi autor, és, tanmateix, sigui quin sigui el mèrit d'aquestes obres i per damunt de llurs tendències, un esdeveniment musical davant del qual no podem romandre indiferents.

Tres obres noves entre nosaltres en el concert de demà el Concert, *per a violí i orquestra, el* Caprici, *per a piano i orquestra, i la* Simfonia dels Salms, *per a cor mixt i orquestra, una de les seves darreres i més significades obres.*

Una mena de vent violent i agre sembla agitar-se en totes les obres de Strawinsky, però en la Simfonia dels Salms, *tota impregnada d'una sabor profundament religiosa, ens apareix el cel relativament serè i ens trobem davant d'una veritable i autèntica creació*

Aquesta obra constitueix el clou del festival i ens cal coneixer-la si seguim amb interès tot el procés complex de la música contemporània. Completen el programa, els Focs artificials *i* L'ocell de foc.

EL 9 DE NOVEMBRE A MUNIC

Per a commemorar
ler donà el dia 9
1923 a Munic, que
sultes del qual l'a
many fou cond
d'empresoname
monument
aq

Es celeb
blea pe
de la

El C
una n
sosté
Esp
avia
don
flic

AVUI 16/III/38

CIS?

Per Josep Janés i Olivé

tge nu
braç no ha escrit encara
tessis tu
dir-te: "Mare..,"

tan blanc!,
que es pressentia:
caricant
ada dia...

mi te'n vas,
oleiar, el teu braç
eu camí

matge meva
olança teva
ar-te en mí.

ric Clusellas)

escapen del cos. Crida, però ja no amb la boca, sinó amb els pulmons, amb l'estòmac, amb el fetge, amb tot, menys amb la boca. Pensar... pensa — posat a aprofundir — amb "els peus.

Finalment... espectació! —: "la vedette". El senyor vingut expresament de tal o tal banda. La figura suprema de la "idea'. Quins aplaudiments, Senyor! Quina bogeria! Hom tem que algun abrandat peixater de mans sonores es llanci a abraçar i besar la testa mig calb i bonyeguda i el roent nas subratllat pel bigoti d'aquesta "vedette" sensacional.

Quines veritats que diu! Quines meravelles que exposa? Per què ningú no el votará? Per què ha d'estar condemnat a perdre un home tan angelical i d'una lògica tan transparent?

Quines coses tan dolentes que té la política!

... ...

El peixeter em desvetlla.
El miting s'ha acabat.

El món de la Cultura

IGOR STRAWINSKY

Per J. Farran i Mayoral

EN mig de les agitacions baladreres de totes les barbàries, quin goig per a les grans ciutats del món—veritables, memorables efemèrides—la visita d'homes-fars com Strawinsky! Heus ací el nostre gran esdeveniment europeu d'aquesta setmana.

Les exemplaritats que irradien d'una figura com la seva, d'una obra contrast per a tantes de figures i tan contrast per a tantes figures i tantes de coses. No cal massa alarmarnos mentre poguem estar-hi en contacte. Mentre hi hagin, almenys, entre nosaltres mitja dotzena d'homes capaços de comprendre en tota llur complexitat magnífica, aquestes personalitats i aquestes obres.

Strawinsky, home europeu. L'home ensems, com és natural, de la seva raça. Que això és Europa: harmonia, en la diversitat, sota la sobirana presidència de normes eternes, sota la profunditat d'ánima, la vigorosa imaginació, l'enèrgica vitalitat de la gent eslava, en Strawinsky; però tot això dominat, millorat, sublimat, ordenat per la fortitud d'una voluntat que guia una poderosa intel·ligència. I en la claror d'aqueixa intel·ligència, les grans idees de la civilització mediterrània. L'única civilització prou ho sabem, que d'aquest nom sigui digna.

A despit de totes les temptacions, aquest home ha estat un gran cavaller de l'eternal inspiració greco-romana qui mai no cessa.

Em plau recordar que llavors dels primers ballets russos, jo vaig provocar, un vespre, entre un grup d'entesos, al Liceu, una tempesta d'indignacions, perquè vaig dir de Strawinsky: "Aquest home és un clàssic i cada dia anirà depurant més el seu classicisme". Ells volien de totes passades, els uns per blasme, els altres per esperit "revolucionari" que Strawinsky fos un trencador de motllos innovadors a ultrança, esgarria cries dintre la música moderna. Ell el músic més, "normal"—l'home de normes—,de la nosció ultrancera les qualitats genials tra època. I prenien com a innovad'una personalitat extraordinária. L'obra de Strawinsky ha anat, any per any, donant-me la raó. Avui ja no és una neretgia de dir que Strawinsky és un clássic.

I per tant un gran artífex, un suarquitecte en obres d'una solidesa a prova de segles, "de milers de segles, si és possible", em deia ell, un dia, en un moment de noble i ardent ambició; i per tant, un home en qui es fonen meravellosament l'esperit de l'harmoniosa Grècia i de la forta Roma, i del joiós Renaixement; i per tant, lògicament, naturalment, les més pures essències del catolicisme. "Sembla mentida, em deia, ingènuament, un amic "progressiu" l'altre dia, que un home tan intel·ligent sigui tan catòlic". "Justament per això, li responia jo, tranquil, perquè és tan intel·ligent, és tan caseva ànima i la seva obra són tan fermes, tan virils, pocs com ell poden tenir una admiració tan catòlic; justament per això, perquè la ra, envers els grans místics, i comprendre com el comprèn la figura d'una sublim Teresina de l'Infant temps nostres", em deia. Justament Jesús, la més forta voluntat dels per això, llança a l'admiració del món grotesc i destarotat d'avui aquesta prodigiosa simfonia dels ge a la "glòria de Déu". Enmig de "Psalms" i la dedica amb viril coratantes de ments obscurides, ell és la ment clara i en mig de tants d'iruna immensa catàstrofe segura, ell responsables que portarien al món és el responsable perquè ama i coneix els eternals deures de l'home verament civilitzat, i per això basta la seva presència, i per això basta una d'aquestes obres perquè tots els perills de barbàrie reculin, i perquè lluïn més radioses als horitzons les esperances.

Heroi: la fatiga física d'obrer de tantes obres immortals, és sempre vençuda per les seves energies espirituals. "He hagut de treballar, de lluitar, molt aquest anys darrers; he viatjat molt... ja sabeu, les pertorbacions que porten arreu d'Europa les agitacions, els canvis polítics". Prou que ho sabem tot això, estimat mestre! Unes illusions d'heroísme li encenen els ulls, en la cara fatigada! Però tot seguit l'entusiasme en parlar de l'obra que ara té al seu gloriós obrador. "Sabeu? vull continuar aquesta sèrie d'obres tan clàssiques, tan treballades, tan difícils de duar a cap, com "l'Edip", "l'Apol", aquesta simfonia dels "Psalms", i estic fent un melodrama", el melodrama de "Perséfona".

L'autor del poema literari que serveix a la nova creació de Strawinsky, és Andreu Gide. Perséfona, serà Ida Rubinstein...

No es tractarà de dur la faula mitològica a la música i al teatre, sinó de posar, central, la figura de Persèfona, com un símbol religiós, hel·lnic, i alhora pre-cristià. Més que la interpretació purament mitològica interessarà en la nova obra, en l'esperit qui animarà els versos i la música, una interpretació "eleusina", segons el culte establert pel mític rapsoda i sacerdot Enmolp i continuat pels religiosos qui es nomenaven, fills d'ell, els enmolpides.

Persèfona davalla als inferns per aconsolar les ánimes: per aconsolar les ànimes torna torna a la terra. Es doncs, penso jo escoltant el mestre, com un pressentiment, com una prefiguració del cristianisme en el món antic—l'edat mitja, tan profunda, es complaia a trobar-ne de semblants. "Jesús, també, diu Strawinsky, va venir a la terra, va ressucitar després per aconsolar i salvar les ánimes. I així els versos finals dels poemes diran ben explícitament aquestes analogíes". El mestre va parlant, donant detalls de la seva magna obra, amb accent alhora entusiasta i tranquil. ¿On és l'Strawinsky de fa uns moments, que ha hagut d'asseure's tot fatigat de l'enèrgica tensió que suara posava en l'assaig orquestral de la seva simfonia? Però és interromput el nostre diáleg. Aquí entren i demanen per fer-li una fotografia. Ell fa un gest desolat. "Es absolutament necessari?" Si, és absolutament necsesari, a fora hi ha el fotògraf a punt ja d'engegar el magnesi. S'aixeca resignat, aclaparat

Però al cap d'una estona, davant de l'Orfeó Gracienc, torna a aixecar la batuta. I és el director minuciós, enèrgic, entusiasta, d'amples gestos precisos que sempre admirem, en un dels espectacles més tònics i alliçonadors que es puguin veure. Quina festa d'intel·ligència i d'energia veure un assaig de Strawinsky! De magnífica, inexhaurible, energia espiritual.

FIGURES DEL CINEMA

TRES ARTISTES ESPANYOLS

EL CINEMA

LES SORPRESES DE MAX REINHARDT

Max Reinhardt adés apartat de la concepció primària del naturalisme per a reintroduir la poesia i la grandesa en la posta en escena, s'ha meravellat no solament per la ductibilitat dels comediants francesos que dirigeix. S'ha meravellat —confessa—de llur "souplesse" en el treball, però, sobretot per l'entrenament i llur dinamisme damàtic que qualifica de "volcànic". Aquestes impetuositats dòcils a la raó del conjunt, aquesta febre ofegada pels somriures... Heus ací, en efecte, tot el seult de França que té honor a l'automatisme i al simplisme. Honor que elabora la claredat sobre la complexitat.

L'ENTERRAMENT D'UNA GIRL

L'enterrament de Texas Guinon, la reina deles "boites de nuit", ha estat celebrat fa tres dies a Nova York, i d'ençà del de Valentino, hom no recorda haver vist res de semblant a Broadway. Les despulles mortals de Texas varen arribar el dia abans de Vancouver, escortades per dotze girls. Texas Guinau ha estat exposada a la mateixa capella que ho fou el cos de Rodolf Valentino. Durant més de dotze hores una gentada ininterrompuda ha desfilat davant les despulles de Texes, vestits amb un vestit de "soirée". La "reina" tenia a les seves mans uns rosaris. Uns braçalet ricament adornats amb brillants li embellien els braços i un bonic pendentif li reposava sobre el pit. Els seus cabells rossos havien estat ondulats com ho estaven de costum i les ongles foren pintades de porpra. Grans poms de roses i crisantems omplien la capella. Un joc de miralls multiplicava la imatge de la morta, puix els admiradors no podien anar sinó que fins a una certa distància. Un dels primers que ha anat a saludar les despulles de Texas Guinau, ha estat Bob Neeley—"Rei de la taronjada del Broadwad". El dia 13 d'aquest mes, Texas Guinau, reposà ja al cementiri de L'enterrament de Texas Guinau, la reina "Porta Coeli".

SIGNIFICACIO DE L'AMATEURISME

Tot amateur d'una idea ingressa dins el camp de la disciplina sense altra finalitat que la idea mateixa. L'amateur del teatre no té altre interès que servir el teatre. L'amateur cineasta no vol sinó realitzar una idea essencial del cinema. El teatre pel teatre. El cinema pel cinema. Sense altre objectiu que establir la continuïtat del teatre i del cinema, però d'una manera desinteressada. Això pot fer creure que l'amateur, no tenint a priori un interès financer immediat a servir, treballa per un interès financer a posteriori que vindrà en el futur. Res més equivocat. L'amateur és absolut. Ara que, hi ha amateurs que...

EL TEATRE

7470/2

Asociación de Música de Cámara

FESTIVAL STRAWINSKY

Hace mas de veinte años que el nombre de Strawinsky apasiona a todos los que siguen el movimiento musical, atentos a sus fluctuaciones. Y al final de tan largo periodo — largo, si se tienen en cuenta las evoluciones de la música y de los gustos de los filarmónicos — la unanimidad de pareceres acerca de Strawinsky no se ha logrado, tal vez porque el propio compositor ruso, con sus constantes inquietudes, ha impuesto la desorientación.

Pero, pese a la constante renovación de estilo y procedimientos, y pese también a la prodigalidad de sus rasgos de humorismo — que no otra cosa son algunas de sus producciones—es innegable el extraordinario relieve de la personalidad de Strawinsky, y son evidentes también las hondas huellas que las fórmulas forjadas por el maestro han dejado en la música actual.

«El pájaro de fuego», con sus torturadas melodías, su orquesta rutilante y sus reminiscencias de Rimsky y Wagner, nos dió a conocer a Igor Strawinsky como compositor perfectamente capacitado para «romper moldes». Vino luego «Petruchka», maravilloso poema coreográfico, pletórico de ritmos, de color, de luz, de sonoridades, y con él quedaron firmes los cimientos de la nueva escuela. «La consagración de la primavera», que dejó enfurecido a Saint-Saëns; «El ruiseñor», «El zorro» y «Bodas» completan el primer periodo strawinskiano, que se caracteriza por seguir con relativa fidelidad el camino marcado por los Cinco rusos, y que hoy, ya en plena admisión de todas las teorías, convence a tirios y troyanos.

De las melodías y cantos populares rusos, tratados en forma diatónica, pasa Strawinsky a la «Historia del soldado», en la que se oye la voz de Juan Sebastián Bach, pero a través de los más horrisonos estridores. El hallazgo de unos manuscritos inéditos de Pergolesi, en la biblioteca de Milán, le llevó más tarde a escribir «Pulcinella», obra con la que se orienta francamente hacia el neoclasicismo actual. Y—ya en plena fiebre de polifonías y movimiento—compone «Mavra», la «Sonata para piano», la «Serenata», el hendeliano «Edipo rey», que pronto se nos dará a conocer en el Liceo, y que Strawinsky ha declarado su obra predilecta; la «Sinfonía de los salmos», el «Concierto para piano y orquesta», el «Concierto para violín y orquesta» y el «ballet» «Apolo Musageta».

Este Strawinsky «última hora» ha parecido peligroso a los mismos devotos del músico, que, en su mayoría, si le siguen admirando, es por sus producciones de la primera época.

De todos modos, un festival Strawinsky tiene siempre interés grandísimo, y hemos de agradecer a la Asociación de Música de Cámara que anoche nos lo ofreciera, mucho más, cuando la benemérita entidad se había asegurado la colaboración personal del famoso compositor ruso.

Los ya lejanos «Fuegos artificiales», que revelaron al orquestador formidable, y «El pájaro de fuego», maravillosa paleta, servían de marco, en el programa de anoche, a tres primeras audiciones: el «Concierto en re», para violín y orquesta; la «Sinfonía de los salmos» y «Capricho», para piano y orquesta.

Tanto el «Concierto» como el «Capricho», construídos con habilidad indiscutible, nos muestran el Strawinsky que gusta de la complejidad de líneas y planos, de la densidad, de la acumulación de extrañas sonoridades. En ellos la orquesta queda casi por completo relegada a funciones de acompañante, y el instrumento solista es el que principalmente se entrega a todas las rarezas armónicas.

Con la «Sinfonía de los salmos», obra para coro mixto y orquesta—una orquesta sin violines, violas ni clarinetes—, que data de 1930, Strawinsky ya no aparece tan enamorado de la atonalidad ni las libertades rítmicas. El compositor, en efecto, sin dejar de ser original en el modo de tratar la orquesta y las voces, ha escrito una música serena, profunda, muy en consonancia con el texto de los Salmos en que se inspira.

Naturalmente, la «Sinfonía» dejó en el ánimo de los oyentes más honda huella que las otras dos novedades, y el autor, que dirigió con su bien probada pericia, lo mismo que todo el concierto, ante la insistencia de los aplausos del público ofreció el «bis» del «Aleluya».

Hay que subrayar lo perfecto de la ejecución de la «Sinfonía». El «Orfeó Gracienc» cantó con unos matices y una pureza de estilo sorprendentes, haciendo honor a su historia y a su director, el maestro Balcells, que ha obtenido unos resultados dignos de las más calurosas alabanzas. Los profesores de la Orquesta Pablo Casals realizaron su cometido de manera también superior a todo elogio.

En el «Concierto», para violín y orquesta, actuó como solista Samuel Dushkin, cuyo arco venció sin aparente esfuerzo las enormes dificultades de la partitura, a él dedicada por el autor. En el «Capricho», se sentó ante el piano Sviatoslav Soulima-Strawinsky, hijo de Igor. Es pianista de vigorosa y clara pulsación, y que está compenetrado con la música de su padre. Fué, igual que Dushkin, festejadísimo.

Los socios de la Asociación de Música de Cámara llenaron el «Palau», y no dejaron un momento de demostrar sus simpatías a Strawinsky, que, humorista o profundo, ejerce con su talento una indudable sugestión sobre los auditorios.

U. F. ZANNI

7/10/33

INSTRUCCIO PUBLICA

Un concurs

Concurs de beques per al Magisteri. — La comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona convoca concurs per a la concessió de beques instituïdes per la família Guarro i Cases, concessió que haurà de subjectar-se a les següents bases:

1.ª Les beques a concedir són: una de permanent de 2,000 pessetes anuals, i cinc beques de 5,000 pessetes cada una que es concediran pe runa sola vegada; l'import es farà efectiu per cinquenes parts, una en començar a fruir la beca i les altres a mesura que els becaris vagin aprovant els cursos.

2.ª Aquestes beques es concediran a estudiants d'ambdós sexes que vulguin cursar la carrera oficial de Mestre, a l'Escola Normal de la Generalitat, o en les que pugui instituir en el futur el Govern de Catalunya, que no comptin amb mitjans suficients per a seguir els estudis i que reuneixin les condicions que en aquestes bases s'estableixen.

3.ª Entre els sollicitants i amb igualtat de circumstàncies es seguirà, per a la concessió de les beques, el següent ordre de preferència: a) Els fills o parents directes dels obrers que treballin o hagin treballat a la Fàbrica Casas Jover de la barriada de Sant Martí de Provençals; b) Els obrers o fills d'obrers que faci més de cinc anys, com a mínim, que resideixen a l'antic terme de Sant Martí de Provençals; c) Els obrers o fills d'obrers naturals de Barcelona; d) Els obrers o fills d'obrers naturals de Catalunya.

4.ª Per obtenir una d'aquestes beques és precís acreditar la necessitat absoluta de viure del treball.

5.ª L'aspirant que prengui part en el Concurs haurà d'acreditar que ha ingressat a l'Escola Normal de Mestres de la Generalitat o que es troba en condicions d'ingressar-hi, segons les disposicions vigents, i en aquest cas començarà a fruir de la beca en haver ingressat.

6.ª Aquell que obtingui la beca, per poder seguir gaudint-ne els beneficis, caldrà que vagi aprovant els cursos corresponents, ja que en cas de no fer-ho perdrà tots els drets a la beca.

7.ª Els concursants, en el termini d'un mes a comptar des de la publicació d'aquestes bases al «Butlletí Oficial de la Generalitat», hauran de presentar llurs instàncies degudament reintegrades al Registre General de Secretaria de l'Ajuntament en dies i hores d'oficina i acompanyaran a les esmentades instàncies els documents que justifiquin les condicions exigides en aquestes bases, i tots els que creguin necessaris per a ilustrar el Jurat que ha de resoldre la concessió de les beques. Acompanyaran a la sollicitud, la cèdula personal i certificat de bona conducta.

8.ª Acabat el termini de presentació de sollicituds, aquestes seran examinades pel Jurat, el qual podrà reclamar dels concursants tots aquells documents que cregui necessaris a més dels exigits en aquestes Bases, i dictaminarà després d'examinades les sollicituds en veredicte inapellable, que es farà públic oportunament.

El Jurat, si així ho creu procedent, podrà declarar desert aquest concurs.

9.ª El Jurat que ha de resoldre el present concurs estarà integrat pel senyor President de la Comissió Municipal de Cultura, el regidor senyor Joaquim Pellicena i Camacho, el membre de l'Assessoria Tècnica de la comissió de Cultura Sra. Rosa Sessat, un representant de l'Escola Normal de la Generalitat, senyor Amadeu Visa, i un que designarà la família Guarro Casas, fundadora de le sesmentades beques.

Primer Ensenyament

Associació del Magisteri Particular de Catalunya i Balears. — Animada aquesta Institució dels millors desigs de treballar en pro de les justes aspiracions de la classe, fa present als associats que el Consell Central realitza importants gestions amb mires a les assemblees que a fi de desembre celebraran a Madrid les associacions de diferents estaments del Magisteri Lliure d'Espanya.

Honora l'Associació del Magisteri Particular de Catalunya i Balears l'èxit assolit en el problema de l'ensenyament primari, en profit de la cultura i del Magisteri Particular, la solució donada pel benemèrit Municipi de la Vila de Masnou, i per les peticions d'orientació que han fet certs Ajuntaments per a resoldre tan important problema en sentit favorable. Per tant, els mestres particulars als quals interessi, han de procurar, com més aviat millor, posar-se en relació amb la dita collectivitat.

Universitat

Pròrroga de pagament de drets de matrícula. — Vist el nombre extraordinari d'alumnes que acudeixen a pagar els drets d'inscripció a les Facultats de Dret, Ciències i Farmàcia, per comoditat dels interessats ha estat pres l'acord d'ampliar el termini de pagament d'inscripció a les esmentades Facultats durant tot el dilluns i fins el dimarts a les dotze del migdia.

Obertura de classes a les Facultats. — A la Universitat Autònoma de Barcelona ha estat comunicat que dijous vinent, dia 23, començaran les classes a les Facultats de Dret, Ciències i Farmàcia. Així, doncs, dijous vinent funcionarà ja normalment la nostra Universitat.

ECOS DE TOT EL MON

Els llibres catòlics

El P. Sertillanges

Entre els moderns apologistes, glòria de la cultura i de la clerecia francesa, ocupa un lloc preeminent el Pare de Sertillanges, els llibres del qual travessen ràpidament les fronteres, després de saturar amb llur contingut nodridor i delectable, la terra de l'autor.

Totes les obres del savi dominic tenen una característica atractívola, que procedeix de la seva peculiar manera d'enfocar i resoldre els temes fonamentals i perennes. Aquesta qualitat es tradueix moltes vegades en la concisió expressiva dels títols: «Jesús», «Catecisme dels incrèduls», «Déu o res?».

Aquest darrer títol correspon al darrer llibre del P. Sertillanges, un dels llibres que més èxit estan destinats a assolir, de lectura, d'apassionat comentari, de fructificació.

Actualment es pot dir que està sistematitzada la taleia d'enaltir l'home per sobre de tot, de glorificar-lo, de magnificar-lo, de divinitzar-lo, per veure si s'aconsegueix d'ofegar, d'esborrar el perennal consens del món, en tots els segles, en tots els llocs, a homenatjar l'esperit etern de Déu. A desgrat d'aquests propòsits l'esperit de Déu brolla pertot: «la nostra societat — diu el P. Sertillanges — està en via de perdre Déu; però així mateix està en via de retrobar-lo».

Tot el llibre està amarat d'un criteri racional, de deduccions, de posicions filosòfiques. La seva finalitat principal és demostrar la irracionalitat de la negació sistemàtica, filla de la ignorància, de la peresa mental, de l'obcecació incomprensible, que esmortueix en tants d'esperits la noció de Déu, la noció de Déu que viu en el cor.

L'argumentació que l'autor aporta no és nova. Ja hem dit que la seva característica és la forma d'emprar els arguments i d'exposar-los. Ell es situa sempre en el terreny de l'adversari, el qual resta vençut molts cops per la continuació de les deduccions que havia fet parcialment, fins a satisfer només el seu mal desig de justificar-se davant la pròpia consciència.

La quietud dels espais immensurables esglaien l'home, li fan veure com és d'insignificant, fins a aquells que es volen pensar que han resolt l'enigma. El sofriment quotidià, que no pot ésser eficaçment substituït o negat o anorreat; l'anhel constant de la felicitat, mai no satisfet. L'ordre social i la civilització, entremig de la qual sentim sempre una certesa de llibertat, fins quan ens sembla que estem emportats pels egoismes, per les torrentades, per les passions i els egoismes. «Cada esperit pot fer la seva revolució.» Heus ací uns vells arguments revestits d'una draperia nova i escaient, que l'autor utilitza amb gràcia inimitable.

A aquella gran objecció — és a dir, aquella gran fallàcia—, que si l'existència de Déu es demostrés com un teorema, no hi hauria ateus, respon que moltes proves són insuficients quan hi ha una predisposició anímica adversa. Molts han perdut la fe o no l'han cercada mai per por a una coacció moral. Aquests que es creuen ateus senzillament «han desplaçat Déu».

«Molts a desgrat de llur apartament lamentable es troben en estat de fe» i experimenten dins llurs tenebres i angoixes un mal que no poden anomenar: «el turment de Déu».

C. H.

Festival Strawinsky

Associació d'Amics de «Música da Camera»

L'interès que no pot deixar de suscitar, d'una manera molt viva, la música d'Igor Strawinsky i la presència personal d'aquest gran màgic del so, un dels primers compositors contemporanis, donà al segon concert d'aquest curs,—que celebrà el dijous a la nit, al Palau de la Música Catalana, l'«Associació de Música da Camera»,— tot el caràcter d'una veritable solemnitat artística d'aquelles que no s'obliden i deixen rastre.

La producció d'aquest músic eminent, avui dia ja ben copiosa, tan variada com ardida i entremaliada d'invenció, és una de les coses més transcendents i significatives de la música del nostre temps.

Gràcies a la bella i lloable iniciativa de l'«Associació de Música da Camera», hem pogut conèixer ara a Barcelona tres de les obres mes recents del famós compositor rus que han figurat com a primeres audicions en el programa del magnífic concert que ressenyem. Són aquests el «Concert», en re per a violí i orquestra (1931); la «Simfonia dels Salms», per a cor mixt i orquestra (1930), i el «Capriccio», per a piano i orquestra (1929).

El «Concert» per a violí i orquestra és compost amb un coneixement i un domini formidables de tota la tècnica instrumental. Consta de quatre temps: «Toccata», «Aria I», «Aria II» i «Capriccio», i és l'obra d'un habil i divertit «jongleur» ple de gràcia, ple d'imaginació, ple de fantasia i de bon humor. Diríem que el record de Bach, caricaturitzat amb traça formidable en el caràcter discursiu i agògic de la melodia amb els seus bruscos salts verticals i l'alternància constant de corxeres i semi-corxeres, alterna fantàsticament amb l'estil sincopat i trencat del «ragteine». Tots els temps d'aquest «Concert», malgrat la seva ubicuïtat polifònica i el seu estil desconcertant, són admirablement construïts i sobresurten d'entre ells la «Toccata», per la seva impressionant sonoritat, i el «Capriccio» final per la seva agilitat i per la seva gràcia intelligent i alada. La part de violí solista, extremadament difícil, és escrita amb una grapa prodigiosa. Interpretà aquesta part l'eminent violinista Samuel Dushkin, al qual és dedicada l'obra, i demostrà un coneixement clar i complet de la dita obra i un domini extraordinari del seu instrument. Dushkin és verament un gran artista ben mereixedor del renom mundial que en pocs anys ha assolit.

La «Simfonia dels Salms», dividida en tres temps breus («Preludi», «Doble Fuga» i «Allego Somfònic») que s'executen sense interpretació, és potser una de les obres més serioses, més profundes i més concentrades de Strawinsky. Concebuda amb un pla que no es cenyeix al de la Simfonia clàssica, però perfectament equilibrats i coordinats els seus tres moviments en un mateix cant de pregària, d'exaltació fervorosa i de lloança a la glòria de Déu, expressat pels tres «Salms» de David que serveixen de base a tota l'estructura musical de l'obra, aquesta «Simfonia» impressiona fortament i penetra de faisó irresistible, Un sentiment religiós molt eslau i primitiu en el cor a quatre veus i la sonoritat orquestral praduída per cinc flautes, cinc oboés, quatre fagots, quatre trompes, cinc trompetes, tres trombons i tuba, violoncels i contrabaixos, dues arpes, dos pianos i timbals, amb exclusió de violins, violes i clarinets, com per evitar tota sensació excessivament sentimental o voluptuosa, donen a l'obra un clima ombriu i un contingut ben especial, que no és pas el nostre de gent llatina embriagada de llum i de sol, però que ens colpeix del seu fort caràcter. Strawinsky mostra una vegada més, en aquesta obra, tota la seva forta i sòlida tècnica contrapuntística, i l'obra s'imposa dins l'esperit dels oients, per la seva innegable i molt intensa sinceritat.

El darrer temps, que comença amb l'«Alleluia» i acaba amb l'acord perfecte de Do major després de l'evocació d'uns tocs de címbals i de campanes, és el que té una major elevació espiritual, i el que més fortament emociona. Aquesta «Simfonia dels Salms», composta a la «glòria de Déu», com fa constar el propi autor en la dedicatòria, és sens dubte una de les obres més fortes i més admirables de Strawinsky. En aquest temps de ridícul i grosser laïcisme, és tanmateix un gest ben significatiu i transcendent el de Strawinsky, un dels més genials compositors actuals, escrivint una «Simfonia» a la major glòria de Déu i posant en ella tot el fervor de la seva ànima de poderós artista. Es, tanmateix, una lliçó d'elevació d'esperit i de consciència que molts podrien aprofitar.

Sota la direcció del seu propi autor, l'obra obtingué una interpretació magistral, i foren llargament ovacionats el mestre i els seus valuosos interpretadors, fins que fou repetit el darrer temps de l'obra.

Cal fer esment especial de la magnífica tasca que realitzà el nostre popular «Orfeò Gracienc», dirigit pel mestre Balcells, en l'execució de tota la part coral d'aquesta obra no exempta de grans dificultats. L'afinació fou sempre justa, i ben acurada en tots moments l'emissió de les veus. La nostra felicitació al mestre Balcells, al seu auxiliar senyor Jordà i als seus estudiosos cantaires que així saben enaltir l'obra dels nostres gloriosos i meritíssims orfeons populars. També volem esmentar els pianistes senyors Roma i Figueres, per llur notable cooperació en la interpretació d'aquesta obra.

El «Capriccio», per a piano i orquestra (1929), és també una obra magnífica i és, a més, una obra molt colorida i brillant. En els seus tres temps, «Obertura»: «Presto», «Andante rapsódico» i «Allegro capricioso», Strawinsky fa gala de la seva tècnica sòlida i exuberant, i ens ofereix una obra desbordant de vida i de lluminositat. Es aquesta una música perfectament tonal i molt rica d'imaginació i de fantasia, i l'estructura general de l'obra, que produeix un efecte extraordinari, és perfecta i ben resolta en tots i cadascun dels seus moviments.

En la interpretació de la part de solista, se'ns revelà un pianista de mèrit i de dots excepcionals, el jove artista Sviatoslav Soulima Strawinsky, fill del mateix autor de l'obra. L'executà amb una tècnica segura i amb una molt bella i molt simpàtica sonoritat. Pare i fill foren clamorosament ovacionats.

A més d'aquestes obres, completaren el programa les composicions «Focs artificials» (1908) i la suite de «L'ocell de foc» (1908), dues obres ja ben conegudes i ben repetidament aplaudides, en les quals ja s'afirma plenament tot el fort temperament i la plena musicalitat de Strawinsky.

L'«Orquestra Pau Casals», dirigida pel mestre Igor Strawinsky, posà un gran interès en l'execució de les diverses i difícils obres del programa i excellí notablement en totes elles.

La nostra més sincera enhorabona a la direcció de l'«Associació de Música da Camera», de Barcelona, per l'organització d'aquest esplèndid i excepcional festival.

J. LL.

CARTELL D'EXPOSICIONS

SALA BARCINO
V. GARCIA SIMON
RAMBLA DE CATALUNYA, 29
Marcs, gravats, motllures, objectes per a present
Exposició d'escultures de Florenci Cuairan

SALA BUSQUETS
PASSEIG DE GRACIA, 36
Mobles i Objectes d'Art i aquarelles de Domènec Soler
Noves sales de Mobles i objectes d'Art, de l'11 al 25

GALERIES LAIETANES
CORTS CATALANES, 613
Exposició-venda de dues importants collecions de quadros
Exposició venda d'una collecció de pintura antiga
GALOFRE SURIS — Pintura
ROIG ENSENYAT — Pintura
SAPALINE — Escultura

SYRA
GALERIES D'ART
DIPUTACIO, 262 (entre Passeig de Gràcia i Claris). - Telèfon 18710
Art i ornamentació
Exposició de Pintura Moderna Catalana, les obres de la qual seran adjudicades al millor dient fins el 24 de novembre

SALA PARES
PETRITXOL, 5
M. GISPERT — Pintura
Dibuixos barcelonins i mobles Casa Badrinas

LA PINACOTECA
PASSEIG DE GRACIA, 34
Marcs i Gravats
D. VILAS — Pintura
Inauguració avui, tarda

SALA GASPAR
Consell de Cent, 323. Telf. 12064
(Entre Rambla de Catalunya i Balmes)
Pintures, Dibuixos, Marcs, Gravats. Miralls, Motllures
Exposició de pintura de l'artista rus K. Gousseff

SALA BARCINO
V. GARCIA SIMON — Rambla Catalunya, 29
MARCS - GRAVATS - MOTLLURES
Exposició d'escultures de FLORENCI CUAIRAN

PORCELLANES :: OBJECTES PER A PRESENTS
GRAN ASSORTIMENT
JOAN SERRA
CANUDA, 33 :: Telèfon 17207
Descompte 5 % als subscriptors de LA VEU

7470/4

La nostra propaganda electoral

Com l'Esquerra atropella els ciutadans d'Hospitalet

Abans-d'ahir, al vespre, havia tenir lloc als locals dels Bars Cisqueta i Paulino, del districte III, a Hospitalet de Llobregat, dos actes de propaganda electoral, en els quals eren designats per a parlar els senyors Rigau, Codina, Oliveras i Bausili, aquest últim regidor de l'Ajuntament de Barcelona, i el diputat de la Generalitat senyor Antoni Miracle.

L'Esquerra Republicana de Catalunya, donant una prova més del poc respecte que sent envers el poble, quan aquest, en ús dels seus legítims drets, opina de molt diversa manera que ella, va fer impossible la celebració dels mítings. Els esquerrans d'Hospitalet, amb la col·laboració activa dels escamots, s'han acreditat aquesta vegada d'ésser uns excellents seguidors dels seus cabdills, excellint en els pitjors procediments coactius, propis dels més vulgars dictadorets.

El feixisme de via estreta dels homes de l'Esquerra fa veritables progressos, i a Hospitalet, els bons ciutadans s'hauran pogut convèncer com és de necessari que el poble ensenyi a aquests dictadors els autèntics camins de democràcia i de llibertat, que traça el programa de Lliga Catalana.

Davant de tant despotisme, preguntem a l'Esquerra d'Hospitalet:

¿Es que teníeu por que el digne regidor senyor Andreu Bausili, expliqués les terboleses i deficiències del cobrament de la recollida d'escombraries i de la guerra que heu declarat a la pagesia catalana?

«Per què el partit català de centre ha ingressat a Lliga Catalana»

Ahir, a quarts de vuit del vespre, davant una nombrosíssima i distingida concurrència, donà la seva anunciada conferència el senyor Ramon Pociello Forradellas.

Digué que d'ençà que començà a actuar — tenia aleshores uns 18 anys — se sentí i actuà en nacionalista, format en les doctrines de Prat de la Riba, i fundà, fa temps, la «Joventut Nacionalista Prat de la Riba». No procedeix de cap vell partit, com algú havia suposat; no ve del canalejisme, ni del datisme, ni del maurisme. No procedeix de cap vell partit, perquè ni la seva mateixa edat (31 anys) no li permet d'ésser un destacat de cap vell partit.

Digué que en fundar el «Partit Català de Centre» es proposà aleshores, en constituir-se, realitzar una actuació especial, responent a un sentit mitjà. Però observant atentament i patriòticament la realitat i retent el tribut de tota la veritat a l'obra de Lliga Catalana, i a la història gloriosa de la Lliga Regionalista, el «Partit Català de Centre», amb tot l'honor, i sense condicions, i sense regateigs, s'ha fusionat, i ha entrat als rengles de Lliga Catalana, per a treballar amb el major entusiasme dins de la seva disciplina.

Glossà l'obra constructiva de Lliga Catalana, el seu esperit català, la seva eficient i generosa ciutadania i, per contrast, es referí a l'obra destructora, desastrosa, de l'Esquerra, conglomerat de darrera hora, sense cap mena d'aptitud governamental.

En canvi, molts poden atacar Lliga Catalana; però ningú no pot deixar de reconèixer la preparació, l'aptitud, l'equanimitat dels homes de Lliga Catalana, començant pel senyor Cambó, en el qual Catalunya confia tant.

S'adreçà a les dones catalanes, per a recomanar-los que se sumin amb el màxim entusiasme pel triomf de Lliga Catalana, que és el triomf de Catalunya. Digué que seguissin l'exemple de l'admirable dama senyora Bonnemaison.

També digué que no facin cas de certes veus que es diuen monàrquiques i catòliques i que profanen el signe de la creu, que posen en les candidatures i exposen a la irreverència.

Acabà dient que les veus del adversaris ja auguren el triomf de la Lliga. L'Esquerra, digué, ha afirmat que si la Lliga guanya, ells faran la revolució. No res no faran! I per altra banda, ja caldria que la comencessin a fer des d'ara; perquè des d'ara la Lliga ja ha guanyat!

Fou molt aplaudit diverses vegades.

Per complir el deure ciutadà

El senyor Antoni Vila, resident temporalment a Port Vendres, ens ha escrit una lletra, en la qual ens notifica que farà el viatge a Barcelona exclusivament per votar la candidatura de Lliga Catalana.

La darrera nit a Girona

Amb el Teatre Municipal ple de gom a gom, s'ha celebrat, la darrera nit, a la ciutat de Girona, un acte grandiós de propaganda de la candidatura que patrocina Lliga Catalana. Durant l'acte ha regnat un entusiasme extraordinari. La gran quantitat de públic s'ha interessat enormement pels discursos dels diversos oradors que han pres part a la vetllada de propaganda, els parlaments dels quals han estat, en diversos passatges, interromputs per càlids i sorollosos aplaudiments.

Han parlat a l'acte els candidats senyors Narcís de Carreres, Dalmases, Badia i Estelrich. També han parlat la senyoreta Elvira Farré i el diputat del Parlament Català senyor Vallès i Pujals.

En acabar l'acte, hom comentava en el to més falaguer les idees exposades pels diferents propagandistes que han pres part a l'acte, s'augurava una franca victòria de la candidatura integrada pels esmentats amics de Lliga Catalana.

Míting a Pons

Tingué lloc, amb un èxit esclatant al local del cinema Catalunya, de Pons, un míting organitzat per la Unió de Dretes.

El local es trobava abarrotat de públic, amb manifesta abundància d'element femení. Les portes no varen poder ésser tancades perquè el públic omplia tot el local fins al carrer, des d'on escoltava també els oradors, malgrat la inclemència del temps i hora, car es començà el míting a les nou del vespre. Foren moltes les persones que no hi pogueren entrar.

Parlà primer el candidat senyor Lluís Massot, el qual explicà àmpliament la seva separació d'Acció Catalana, puix que el senyor Massot era ja prou conegut a la nostra vila.

Acte seguit feren ús de la paraula la senyoreta Carme Gener, de Lliga Catalana, de Lleida; el diputat per les nostres terres al Parlament català, senyor Rovira Roure, i el candidat senyor Florensa, prou popular també entre nosaltres.

En resum, fou una petita mostra de l'èxit esclatant que el dia 19 obtindrà la candidatura de la Unió de Dretes en aquestes comarques.

L'entusiasme regnant és molt gran. A un entresol de la casa paral del senyor Joaquim Caselles, s'ha installat una oficina electoral que es troba sempre animadíssima. Els auguris no poden ésser més falaguers, i és de remarcar especialment l'activitat desplegada per les senyores.

Acte a Canet de Mar

Dimarts, dia 14, tingué lloc a l'estatge del Centre d'Unió Catalana un acte de propaganda electoral a favor de la candidatura i ideari de Lliga Catalana.

Parlaren els senyors Enric Sala i Rossend Perelló. Feren un elogi dels homes de Lliga Catalana, tots competents en la forma de resoldre els problemes de gran transcendència, tant en l'ordre econòmic com en el social i polític, ben al contrari de l'Esquerra Republicana, que sols troba solució per un determinat partit.

Foren llargament aplaudits llurs parlaments pel selecte públic que emplenava totalment el local.

Féu la presentació dels oradors el senyor Francesc X. Serra. Després de finit l'acte donà les gràcies i remarcà que tothom ha de tenir serenitat i fermesa per obtenir la victòria, en el jorn de les eleccions, votant la candidatura de Lliga Catalana.

BARCELONA (Circumscripció)

Dissabte, dia 18

MARATA

Conferència pel senyor **Joan de Déu Tries de Bes** qui parlarà de **«La transcendència d'aquestes eleccions».**

A les sis de la tarda

ESPARRAGUERA

Míting electoral en el qual parlaran:

Víctor Tarruella
Elvira Ferrés
Armand Carabén

A les set del vespre

PRAT DE LLOBREGAT

Conferència a càrrec del senyor **Miquel Vidal i Guardiola,** qui versarà sobre: **«Política agrària».**

A les set del vespre

SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

Míting electoral. Hi parlaran:

Josep Galofré, Marcelli Moreta i Ferran de Segarra

A les set del vespre

SANTA MARIA DE PALAUTORDERA

Míting electoral. Hi parlaran:

Ferran Pedret de Falgàs
Roser Venturini
Joan de Déu Tries de Bes

A les set de la tarda

SANT JULIA DE VILATORTA

Gran míting electoral. Hi parlaran

Marcelli Moreta
Concepció Sastre

i els candidats

Ramon Almeda i Callís
Joan Traveria i Pubill

A dos quarts de vuit de la tarda

PALLEJA

Míting en el qual parlaran

V. Tarruella
Elvira Ferrer
Armand Carabén

A les vuit del vespre

GELIDA

Míting electoral. Hi parlaran:

Pere Valls, Josep Galofré, Marcelli Moreta, Ferran de Segarra i Miquel Vidal i Guardiola

A dos quarts de deu del vespre

BARCELONA (Ciutat)

Dissabte, dia 18

ATENEU OBRER CATALA DE SANT MARTI
Plaça Mercat, 2, pral.

Gran míting electoral en el qual prendran part

Alfred Sanahuja
Salvador Bremon Masgrau
Vicenç Solé de Sojo
Joaquim Reig Rodríguez
Joan Ventosa i Calvell

A les deu del vespre

CASAL DEMOCRATIC DE LA BORDETA
Constitució, 6

Míting electoral en el qual parlaran

Salvador Fargas
Ferran de Sagarra
Alexandre Gallart
Felip de Solà i Cañizares

A les deu del vespre

Què passa a Gandesa?

Com ja informàrem als nostres lectors, diumenge passat va ésser covardament agredit el nostre amic Jaume Meix i Espinós.

L'atemptat tingué totes les característiques agreujants: premeditació, alevosia i nocturnitat. Un individu anomenat «Fontanet» pegà cinc cops consecutius al senyor Meix, que li ocasionaren ferides de pronòstic reservat. L'endemà el Font fou detingut per la guàrdia civil a requeriment de la majoria del veïnat, que no podia contenir la seva indignació en veure que l'agressor, després de transcórrer dotze hores del fet, es passejava tranquillament pels carrers de Gandesa.

Doncs bé: a les 48 hores de detenció se'ns diu que el Font ha estat posat en llibertat provisional. Això i l'actitud evidentment parcialíssima de les autoritat del poble, han provocat una gran excitació en els ànims del veïnat, que podrien provocar lamentables esdeveniments. El fet és que a Gandesa, la població està coaccionada per un petit nombre de subjectes que, davant la passivitat incomprensible de les autoritats, s'han fet amos de la situació i tenen la pretensió que el diumenge no puguin emetre el vot sinó llurs amics polítics.

La por de la derrota segura pot justificar moltes actituds, però mai que una lluita estrictament civil esdevingui, per culpa de les pinxeries d'uns indocumentats, una jornada tan memorable.

Cridem l'atenció de les autoritats, del governador de Tarragona i del governador general de Catalunya, perquè prengui les mesures conduents a garantir per igual els drets de tots els ciutadans.

Acte a Palausolitar i Plegamans

Amb una concurrència de més de 400 veïns, entre els quals cal remarcar les dames, es celebrà a Palausolitar l'acte de propaganda de la candidatura de Lliga Catalana, en el qual prengueren part els senyors Ramon Molins de Mur, Josep Herrero Argemí i Josep Maria Costa, els quals foren molt aplaudits, especialment en despuntar l'esforç de Lliga Catalana per endegar els problemes actuals d'Espanya i Catalunya.

Conferència a Cerdanyola

Al Centre Catalanista de Cerdanyola, el senyor Josep M. Costa i Ruiz donà la seva conferència dedicada a les dones catalanistes.

Davant una nombrosa concurrència, féu un acurat estudi del moment polític actual.

Hi hagué molt d'entusiasme, i les paraules del conferenciant foren subratllades per forts aplaudiments del distingit auditori, entre el qual vàrem veure, amb la junta directiva del Casal Catalanista, les distingides senyores Fatjó, Santpere, Llargues, Fatjó de Vallès i d'altres.

Un míting a Sentmenat

Al Casal Catalanista de Sentmenat es celebrà un interessant míting, durant la celebració del qual el local era ple de gom a gom.

Parlaren els senyors Ramon Molins de Mur, Josep Herrero Argemí, Josep Maria Costa Ruiz i Josep Cirera i Voltà.

Tots aixecaren fortes ovacions en expressar la situació política actual i explicar l'ideari de Lliga Catalana, en el qual es troben les solucions adients i patriòtiques als problemes que, enverinats per la demagògia i pel sectarisme, ara semblen insolubles.

Amb els oradors, eren a la presidència la Junta directiva del Casal i els senyors Farreres, Cortines, Abelló, Molins i d'altres significades personalitats.

En acabar l'acte, els oradors foren objecte d'una sorollosa ovació. En sortir els oradors del poble, hi hagué un intent d'agressió, que evità l'actuació enèrgica dels nostres amics.

Lliga Catalana a Ordal i Sant Cugat Sesgarrigues

Ahir tingueren lloc dos mítings, organitzats per Lliga Catalana, als pobles d'Ordal i Sant Cugat Sesgarrigues, respectivament, en els quals feren ús de la paraula els senyors Sorjus, Víctor Tarruella, M. Pérez-Terol, i els candidats senyors Soler Janer i Carabén.

En ambdos actes regnà gran entusiasme, i es palesà una vegada més l'enorme reacció que s'està operant al Penedès, que per l'alt esperit de redreçament ciutadà que arreu hom troba és un presagi segur de la victòria dels nostres ideals.

Míting a Polinyà

Els senyors Ramon Molins de Mur, Josep Maria Costa i Ruiz i Joan Farreres i Grané, donaren, a Polinyà, un acte de propaganda electoral, que es va veure molt concorregut.

Els oradors, amb llurs parlaments patriòtics i amb llur fe en la victòria, entusiasmaren els veïns que assistiren a l'acte, i en acabar hom els tributà una gran manifestació de simpatia, penyora de l'èxit en les properes eleccions.

A les terres altes de Lleida

La campanya al Pireneu lleidatà és intensíssima.

El candidat senyor Lluís Massot, acompanyat de diversos propagandistes, entre ells la senyoreta Concepció Sastre, estan resseguint poble per poble, aixecant l'esperit cívic del país.

El centre de la campanya és la Seu d'Urgell.

Hi ha hagut dies que els propagandistes han pres part en quinze mítings.

GIRONA

D issabte, dia 18

CASTELLO D'EMPURIES

Míting electoral. Hi parlaran:

Narcís de Carreres
Pelai Negre
Ramon de Dalmases
Carles Badia
Joan Estelrich

A dos quarts de set del vespre

CALDES DE MALAVELLA

Míting electoral. Hi parlaran:

Narcís Figueres Reixac
Josep M.ª Ordeix
Jaume Massó Valentí
Ramon de Dalmases

A les set del vespre

MASSANET DE LA SELVA

Míting. Hi parlaran:

Pere Rigal Vila
J. Torres de Prat
Ramon Xifra Riera

A les set del vespre

BANYOLES

Gran míting electoral, en el qual prendran part:

Narcís de Carreres
Carles Badia
Joan Estelrich

A dos quarts de vuit del vespre

CELRA

Míting en el qual parlaran:

Pere Bosc
Rafael Serra
Ramon de Dalmases

A les vuit del vespre

PALS

Míting electoral. Hi parlaran:

Pere Rigau Vila
Narcís Figueres Reixac
Ramon Xifra Riera

A les nou del vespre

74705

29-XI-1933

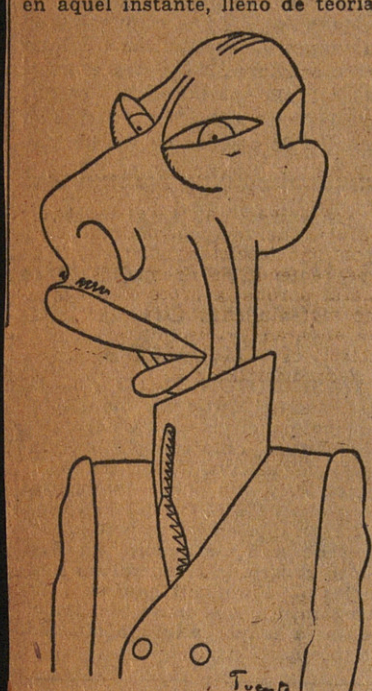
El Sol

RMACION

LA VIDA MUSICAL

Una nueva visita de Strawinsky. "Le Baiser de la Fée"—El "Concerto" para violín.—El "Dúo".

Igor Strawinsky nos visita a los madrileños por tercera vez (1). La primera visita ocurrió cuando la compañía de bailes rusos vino en 1916 a mostrar ante nuestros oídos y ojos atónitos "El pájaro de fuego" y "Petruchka". Estas obras, su autor y nosotros éramos muy jóvenes entonces, y para el criterio del momento había una obra: "Le Sacre du Printemps", que se erguía como una esfinge monumental ante la humanidad musical sobrecogida. Gran época aquella que vió nacer o alcanzar su mayor expansión a las figuras prominentes de la historia contemporánea en todos los sentidos: en ciencia y en literatura, en música, en las artes plásticas. La generación que acaba de llegar a su edad de razón no puede tener idea de la magnitud y de la belleza de ese instante que todos nosotros vivimos en pleno ardor de espíritu, con un entusiasmo ferviente que, en aquel instante, lleno de teorías

Strawinsky, por Fuente

antirrománticas, no sospechábamos que era del romanticismo más puro.

La segunda visita de Igor Strawinsky fué muy poco antes de cerrarse el teatro Real, en marzo de 1924. Si la primera puede considerarse como fecha que señala un auge de valeroso impulso en nuestra vida musical, la segunda marca la fecha ominosa de una decadencia de la que aun no nos hemos repuesto; entonces y ahora y entre tanto más por intrigas que por reales razones. ¡Qué grave responsabilidad ante la inteligencia! Sus cómplices y coautores se esconden todavía en la confusión; pero ya se irán aclarando las cosas.

En esa segunda visita, Igor Strawinsky mostró una obra de composición relativamente reciente, el "Pulcinella", cuya música estaba basada en Pergolese.

Nuestro público no supo recoger las insinuaciones que se le hacían para que se percatase del intento de abrir a la música un cauce que se apartara de la hiperestesia a que el propio Strawinsky la había llevado, conduciéndola hasta la "Consagración de la primavera", y aunque ya en las primeras visitas de los Bailes Rusos pudo apreciar que se iniciaba un deseo de revivir, dentro del nuevo concepto, la música del más fresco clasicismo, con el Scarlatti de "Las mujeres de buen humor", de Vincenzo Tomassini, nuestro público y la mayoría de nuestros músicos se negaron a contemplar la imagen de los clásicos vista en lo que se consideró entonces como un espejo dislocado, un "distorted mirror". Aquel Scarlatti, como aquel Pergolese, y después otros clásicos del XVIII, y aun anteriores, revividos (esto es, vueltos a vivir) por músicos españoles (bien se sabe cuáles: Falla y Ernesto Hálffter), parecieron contorsionados, violentados, y cuando no, se habló simplemente de "pastiches".

La palabreja ha sido aplicada a todos, incluso a Strawinsky. Lo más gracioso es que la aplicaban aquellos que desconocían enteramente a los autores "pasticheados" y que entendían por Bach todo un estilo en el cual habían colaborado tanto los alemanes precursores de ese músico como los clásicos italianos y los franceses. A todo lo que sonaba con aire de música de clave se lo incluyó bajo la denominación universal de "scarlattismo". Para subrayar la tontería, ¿diré que ciertas canciones para coros, cuyo texto es de poetas del siglo XVI, y en las que no existe la menor reproducción de estilos arcáicos han podido pasar para ciertos eruditos de pan llevar, que aquí entretenemos por lujo, como piraterías al "Cancionero", de Barbieri? Las sandeces que se han escrito sobre los famosos "retours" han sido infinitas. A Strawinsky se le ha atribuído el "retour a Bach". Y uno de sus mejores comentadores escribía ya cansado: ¿Por qué tanta indignación, si ustedes dicen que Strawinsky ha llevado la música a un "impasse"? Pues si no tiene ya salida, es lógico que retroceda."

Strawinsky no retrocedía. Saltaba la tapia que le cerraba el camino. Y si cayó en un huerto donde los frutos clásicos parecían ya agostados, y él pensó en que con un nuevo cultivo podía hacerlos florecer otra vez al aire y al sol de nuestros días, se dijo que el salto era un salto atrás. Como si esto fuera posible. Yo he contado varias veces que contemplando cierto cuadro de Picasso, por aquellos mismos años, el gran pintor me dijo que se trataba de una pintura del natural. Yo me quedé un tanto sorprendido. Sí, continuó Picasso, es que, ¿sabe usted?, el modelo era una tarjeta postal.

Parecía broma, y había en esa respuesta toda una doctrina estética. ¿Por qué, en efecto, el modelo que sirve a un artista para estimular su facultad imaginativa o combinatoria (los que no entienden nada de arte creen que el artista "copia" cuando trabaja ante un modelo) no puede ser a su vez un objeto de arte? ¿Por qué ha de ser una bahía italiana y no una postal con vistas del Vesubio? ¿O de una napolitana, toda en verde, azul y cinabrio? ¿O las "Parcas", de Fidias, y la "Odalisca", de Ingres? Todo músico trabaja sobre un modelo, aunque muchos lo ignoren, como el gentilhombre de Molière ignoraba que escribía en prosa. Trabajan sobre el modelo Conservatorio, o sobre el modelo Beethoven, o sobre el modelo Wágner, o sobre el modelo Chapí. El mismo Strawinsky comenzó trabajando sobre el modelo Rimsky Korsakoff. Luego continuó sobre el modelo Strawinsky. Como Debussy lo hizo toda su vida con el modelo Debussy, y Ravel sigue haciéndolo con el modelo Ravel.

Strawinsky comprendió que ese camino sólo conduce al autoacademismo. Y quiso que esencias nuevas entrasen dentro de su sistema para renovarlo y renovarse. Nada de lo que había en el horizonte le sugestionaba. En cambio, se daba cuenta de qué gran cantidad de cosas de enorme valor había abandonado el arte moderno, las cuales se conservaban ricas de futuro en los clásicos. (Esto mismo indujo a Picasso a ciertas "reconstrucciones".) Entonces, sin programa determinado, sin "parti pris" definido, volvió la vista al siglo XVIII y a sus procedimientos de escritura y peculiar sintaxis. Es lo que se ha llamado su "retour a Bach".

Una tarde del mes de marzo de 1924, Igor Strawinsky, en un piano de la ya fenecida Sala Aeolian, y ante un público formado por Manuel de Falla, Miguel Salvador, Ernesto Hálffter y yo, nos dió una lectura al "Concerto" para piano que estaba trabajando entonces. Era ésta la primera estación de su "retour" a Bach; pero el criterio estaba ya afirmado desde su "Pulcinella", que está escrito en 1919, y si yo no me equivoco y mis informes son ciertos, la idea de revivir la música dieciochesca no fué solamente de Strawinsky, sino que nació de una conversación entre Diaghileff y cierto maestro español, que fué el primer encargado de confeccionar el "Pulcinella", con música de Pergolese. No lo hizo entonces, ocupado con otras obras; pero su criterio en tal sentido se ha afirmado positivamente después.

Entre la segunda visita de Strawinsky a Madrid y la actual se ha desarrollado, desde su comienzo a su fin, todo ese ciclo de retornos, que yo mejor llamaría de "dintornos". Hoy puede comprenderse claramente cuál fué la idea estética germinal, y nada me parece mejor que esta definición de Arthur Lourié: "Una violación inteligente y hábil de un canon antiguo crea un canon nuevo", definición que a su vez está basada en la teoría de Picasso, según la cual todo artista es un deformador. Se entiende: un deformador del modelo natural, según sus facultades personales de creación. Es decir, de su "manera", la cual, lo más corriente, se mueve dentro del estilo de la época.

Esta distinción entre manera y estilo, es decir, entre lo que es inalienable de un artista y lo que es colaboración dentro de las normas trazadas por el criterio del momento, me parece indispensable para entender los famosos "rétours". Lo que los artistas modernos han hecho consiste tan sólo en acercarse a esas normas estilísticas generales, no a lo personal de un clásico. Como apenas se conoce hay la música de Bach, se ha podido creer que Strawinsky se inspiraba en Bach, por el hecho de aceptar la gramática peculiar a la música de esa época. Verdaderamente, en alguna de sus obras más significativas en este sentido hay menos de Bach que de otros. En "Edipo" hay, por decirlo así, complaciendo a los aficionados a las filiaciones, más de Haendel que de Bach. En el "Apolo" hay más de los clásicos italianos. En el "Concerto" para violín se ha querido ver un italianismo más reciente; pero yo creo que lo que hay realmente en él es un Strawinsky pura marca, y otro tanto en el "Dúo" para violín y piano, estrenado el martes en la Sociedad de Cursos y Conferencias.

Esta reafirmación de lo que es "manera" personal, inalienable, de Strawinsky comienza ahora a verse clara, y críticos hay que dicen que Strawinsky, cuyo genio declinó a partir de "Mavra" (poco posterior al "Pulcinella"), comienza un orto nuevo tras de la "Sinfonía de los Salmos", que es de 1930, y que hemos de oír en la fiesta jubilar que se dedicará el 24 de diciembre al maestro Arbós. El momento de mayor descenso pendular de la genialidad de Strawinsky estaría señalado, según algunos criterios, por "Le Baiser de la Fée", en donde el músico ruso rinde homenaje a Tchaikowsky por razones que no puedo dar en este artículo, pero que corresponderían aproximadamente al hecho supuesto de que Manuel de Falla, por ejemplo, escribiese una obra en honor de Chapí.

En el movimiento de descenso (puramente ilusorio en las facultades intelectuales, aunque pudiera ser cierto respecto de las facultades físicas) que siguió al momento de composición de "Le Sacre", "Bodas" y "El ruiseñor" (estas dos aparecieron rehechas más tarde), hay obras, como "Renard" y la "Historia del soldado", que son para algunos criterios, entre los cuales me encuentro, lo que ciertas sonatas y cuartetos de Beethoven respecto de sus grandes sinfonías. Cuando hace dos años se dió en la Residencia una representación íntegra de esta última obra, todavía no se entendió suficientemente. En la audición actual, para trío de piano, violín y clarinete, pareció apreciarse con claridad (y oída tras el "Dúo" se vió mejor) qué es lo sustantivo y lo que pertenece más a la "manera" en Strawinsky. El "Dúo" se entendió como obra magnífica de solidez, ponderación y al mismo tiempo personalidad, esto es, como obra digna del calificativo de clasicidad. En la "Historia del soldado" pareció como si al lado de las exquisitas invenciones que contiene ca-

(1) Me refiero a actuaciones significativas, no a simples apariciones ante nuestros auditores.

Federico García Sanchiz emprenderá dentro de breves días su *tournée*, comenzándola en Valencia, la tierra natal suya, que le tiene por uno de sus hijos predilectos.

Informaciones musicales

El festival Strawinsky

Se celebró ayer en la nueva y muy suntuosa sala de espectáculos Capitol, cuyo principal ornato lo constituía un auditorio selecto que llenaba todas las localidades.

A todo señor todo honor, y este justo homenaje le fué rendido a Igor Strawinsky, el insigne compositor moscovita, del que Madrid, por conocer bastantes de sus obras, ciertamente geniales, es fervoroso admirador.

También le conocía como director, pues al frente de una pequeña orquesta nos brindó no hace muchos años las primicias de una sinfonía característica, "Pulchinela", género que cultiva con singular complacencia, reveladora de la variedad que comprende su gran entendimiento artístico el autor de la "Consagración de la primavera", página magnífica que, como recordarán nuestros lectores, ofreció en la temporada pasada el maestro Arbós al frente de su Orquesta Sinfónica.

Al frente de ella se puso ayer Strawinsky para dirigir dos de sus aquí desconocidas producciones, una "suite-ballet", con el título de "El beso del hada", y un concierto para violín y orquesta, cuya ejecución tuvo como solista a Samuel Bushkyn, de sólido prestigio en su país, y dos de sus más bellas obras orquestales ya populares entre nosotros: "El pájaro de fuego" y "Petruchka".

Podría resumirse la impresión sobre la fiesta de ayer diciendo que su éxito fué magno, indiscutido, triunfal, si no hubiese palpitado en el entusiasmo del auditorio algo muy elocuente: el asentimiento a los anhelos innovadores de Strawinsky con su técnica especial, pero con su riqueza de inspiración en las ideas, en el ambiente, en el colorido y en el ritmo, y la repulsa para los que suplen la falta de esencia con sobra de audacia y la pobreza de pensamiento con exuberancia de aberraciones politónicas. Imitar a Strawinsky no es aprender de él procedimientos técnicos ni emisión de ideas luminosas. En ese alarde de impotente sectarismo hay ya despechados que hablan de Prokofieff como nuevo redentor y a la vez encubridor de sus vesánicas osadías; pero la sensatez se impone, y éxitos como el de Strawinsky en el festival del Capitol proclaman la supremacía intangible del genio cuando lleva a sus obras alardes de inspiración y respeto a la de los maestros que enaltecieron con su producción el arte soberano de la música.

"El beso del hada" es, como su título indica, una bella leyenda de pura fantasía, en la que la música clara, alada, corresponde a la estética proverbial de Strawinsky. El prólogo y la "berceuse" que le sigue despiertan interés y emoción. Gustó mucho y se aplaudió. No obstante su claridad, es composición de 1928, lo que demuestra que Strawinsky adapta su manera de componer e instrumentar a la idea inspiradora, no a la rigidez de un plan siempre evolutivo e innovador.

El concierto para violín y orquesta desconcierta más por su forma que por su fondo... Ofrece, por ejemplo, dos arias seguidas, la primera de complicado mecanismo; la segunda, de una serenidad verdaderamente clásica. El violinista Bushkyn demostró su compenetración con la obra y la espiritualidad que en ella ha difundido el autor. El aplauso fluyó espontáneo y la complacencia del maestro se exteriorizó manifestando a los oyentes, en francés, que el violinista Bushkyn y cuatro clarinetistas iban a ejecutar una "Pastoral", deliciosa composición, de una ingenuidad melódica que cautiva y entusiasma. Y de nuevo el aplauso unánime y caluroso del público resonó en la sala en señal de admiración por el maestro, de gratitud por el regalo y de olvido del enojo con que inició la fiesta por el retraso de Strawinsky en comparecer en el proscenio.

Magnífica, extraordinaria también la labor de la Orquesta. No hubo reparo que oponer a la acusticidad de la plataforma orquestal, casi improvisada, porque las últimas huelgas impidieron terminar con los debidos refinamientos la caja armónica del escenario.

Fué, en fin, una gran velada artística la de ayer.—A. M. C.

Cartelera madrileña

Español. (Xirgu Borrás.) "Divinas palabras".

Comedia. "Una americana para dos" y "El creso de Burgos".

Lara. "La verdad inventada".

Calderón. (Compañía Valdeflores.) "La guitarra de Fígaro" y "Adiós a la bohemia".

Fontalba. (Carmen Díaz.) "Como tú, ninguna".

María Isabel. "Los quince millones".

Victoria. (Aurora Redondo-Valeriano León.) "Mi querido enemigo".

Cómico. (Loreto-Chicote.) "La chica de Buenos Aires".

Romea. "Las tentaciones".

Maravillas. "La camisa de la Pompadour".

Chueca. (Compañía de comedias Fifí Morano y Fulgencio Nogueras.) "Lo que hablan las mujeres" y "Zaragüeta".

Cervantes. (Compañía Meliá-Cibrián.) "Sevilla, la mártir".

Pavón. "Las de Villadiego".

Beatriz. "El divino impaciente".

Benavente. (Antonio Vico.) "Juanito Arroyo se casa".

Circo de Price. "La posada del Caballito Blanco".

La nostra propagan

Com l'Esquerra atropella els ciutadans d'Hospitalet

Abans-d'ahir, al vespre, havia tenir lloc als locals dels Bars Cisqueta i Paulino, del districte III, a Hospitalet de Llobregat, dos actes de propaganda electoral, en els quals eren designats per a parlar els senyors Rigau, Codina, Oliveras i Bausili, aquest últim regidor de l'Ajuntament de Barcelona, i el diputat de la Generalitat senyor Antoni Miracle.

L'Esquerra Republicana de Catalunya, donant una prova més del poc respecte que sent envers el poble, quan aquest, en ús dels seus legítims drets, opina de molt diversa manera que ella, va fer impossible la celebració dels mítings. Els esquerrans d'Hospitalet, amb la col·laboració activa dels escamots, s'han acreditat aquesta vegada d'ésser uns excellents seguidors dels seus cabdills, excellint en els pitjors procediments coactius, propis dels més vulgars dictadorets.

El feixisme de via estreta dels homes de l'Esquerra fa veritables progressos, i a Hospitalet, els bons ciutadans s'hauran pogut convèncer com és de necessari que el poble ensenyi a aquests dictadors els autèntics camins de democràcia i de llibertat, que traça el programa de Lliga Catalana.

Davant de tant despotisme, preguntem a l'Esquerra d'Hospitalet:

¿Es que teníeu por que el digne regidor senyor Andreu Bausili, expliqués les terboleses i deficiències del cobrament de la recollida d'escombraries i de la guerra que heu declarat a la pagesia catalana?

«Per què el partit català de centre ha ingressat a Lliga Catalana»

Ahir, a quarts de vuit del vespre, davant una nombrosíssima i distingida concurrència, donà la seva anunciada conferència el senyor Ramon Pociello Forradellas.

Digué que d'ença que començà a actuar — tenia aleshores uns 18 anys — se sentí i actuà en nacionalista, format en les doctrines de Prat de la Riba, i fundà, fa temps, la «Joventut Nacionalista Prat de la Riba». No procedeix de cap vell partit, com algú havia suposat; no ve del canalejisme, ni del datisme, ni del maurisme. No procedeix de cap vell partit, perquè ni la seva mateixa edat (31 anys) no li permet d'ésser un destacat de cap vell partit.

Digué que en fundar el «Partit Català de Centre» es proposà aleshores, en constituir-se, realitzar una actuació especial, responent a un sentit mitjà. Però observant atentament i patriòticament la realitat i retent el tribut de tota la veritat a l'obra de Lliga Catalana, i a la història gloriosa de la Lliga Regionalista, el «Partit Català de Centre», amb tot l'honor, i sense condicions, i sense regateigs, s'ha fusionat, i ha entrat als rengles de Lliga Catalana, per a treballar amb el major entusiasme dins de la seva disciplina.

Glossà l'obra constructiva de Lliga Catalana, el seu esperit català, la seva eficient i generosa ciutadania i, per contrast, es referí a l'obra destructora, desastrosa, de l'Esquerra, conglomerat de darrera hora, sense cap mena d'aptitud governamental.

En canvi, molts poden atacar Lliga Catalana; però ningú no pot deixar de reconèixer la preparació, l'aptitud, l'equanimitat dels homes de Lliga Catalana, començant pel senyor Cambó, en el qual Catalunya confia tant.

S'adreçà a les dones catalanes, per a recomanar-los que se sumin amb el màxim entusiasme pel triomf de Lliga Catalana, que és el triomf de Catalunya. Digué que seguissin l'exemple de l'admirable dama senyora Bonnemaison.

També digué que no facin cas de certes veus que es diuen monàrquiques i catòliques i que profanen el signe de la creu, que posen en les candidatures i exposen a la irreverència.

Acabà dient que les veus del adversaris ja auguren el triomf de la Lliga. L'Esquerra, digué, ha afirmat que si la Lliga guanya, ells faran la revolució. No res no faran! I per altra banda, ja caldria que la comencessin a fer des d'ara; perquè des d'ara la Lliga ja ha guanyat!

Fou molt aplaudit diverses vegades.

Per complir el deure ciutadà

El senyor Antoni Vila, resident temporalment a Port Vendres, ens ha escrit una lletra, en la qual ens notifica que farà el viatge a Barcelona exclusivament per votar la candidatura de Lliga Catalana.

La darrera nit a Girona

Amb el Teatre Municipal ple de gom a gom, s'ha celebrat, la darrera nit, a la ciutat de Girona, un acte grandiós de propaganda de la candidatura que patrocina Lliga Catalana. Durant l'acte ha regnat un entusiasme extraordinari. La gran quantitat de públic s'ha interessat enormement pels discursos dels diversos oradors que han pres part a la vetllada de propaganda, els parlaments dels quals han estat, en diversos passatges, interromputs per càlids i sorollosos aplaudiments.

Han parlat a l'acte els candidats senyors Narcís de Carreres, Dalmases, Badia i Estelrich. També han parlat la senyoreta Elvira Farré i el diputat del Parlament Català senyor Vallès i Pujals.

En acabar l'acte, hom comentava en el to més falaguer les idees exposades pels diferents propagandistes que han pres part a l'acte, s'augurava una franca victòria de la candidatura integrada pels esmentats amics de Lliga Catalana.

Míting a Pons

Tingué lloc, amb un èxit esclatant al local del cinema Catalunya, de Pons, un míting organitzat per la Unió de Dretes.

El local es trobava abarrotat de públic, amb manifesta abundància d'element femení. Les portes no varen poder ésser tancades perquè el públic omplia tot el local fins al carrer, des d'on escoltava també els oradors, malgrat la inclemència del temps i hora, car es començà el míting a les nou del vespre. Foren moltes les persones que no hi pogueren entrar.

Parlà primer el candidat senyor Lluís Massot, el qual explicà àmpliament la seva separació d'Acció Catalana, puix que el senyor Massot era ja prou conegut a la nostra vila.

Acte seguit feren ús de la paraula la senyoreta Carme Gener, de Lliga Catalana, de Lleida; el diputat per les nostres terres al Parlament català, senyor Rovira Roure, i el candidat senyor Florensa, prou popular també entre nosaltres.

En resum, fou una petita mostra de l'èxit esclatant que el dia 19 obtindrà la candidatura de la Unió de Dretes en aquestes comarques.

L'entusiasme regnant és molt gran. A un entresol de la casa pairal del senyor Joaquim Caselles, s'ha installat una oficina electoral que es troba sempre animadíssima. Els auguris no poden ésser més falaguers, i és de remarcar especialment l'activitat desplegada per les senyores.

Acte a Canet de Mar

Dimarts, dia 14, tingué lloc a l'estatge del Centre d'Unió Catalana un acte de propaganda electoral a favor de la candidatura i ideari de Lliga Catalana.

Parlaren els senyors Enric Sala i Rossend Perelló. Feren un elogi dels homes de Lliga Catalana, tots competents en la forma de resoldre els problemes de gran transcendència, tant en l'ordre econòmic com en el social i polític, ben al contrari de l'Esquerra Republicana, que sols troba solució per un determinat partit.

Foren llargament aplaudits llurs parlaments pel selecte públic que emplenava totalment el local.

Féu la presentació dels oradors el senyor Francesc X. Serra. Després de finit l'acte donà les gràcies, i remarcà que tothom ha de tenir serenitat i fermesa per obtenir la victòria, en el jorn de les eleccions, votant la candidatura de Lliga Catalana.

BARCELONA (Circumscripció)

Dissabte, dia 18

MARATA

Conferència pel senyor **Joan de Déu Tries de Bes** qui parlarà de **«La transcendència d'aquestes eleccions»**.

A les sis de la tarda

ESPARRAGUERA

Míting electoral en el qual parlaran:

Victor Tarruella
Elvira Ferrés
Armand Carabén

A les set del vespre

PRAT DE LLOBREGAT

Conferència a càrrec del senyor **Miquel Vidal i Guardiola**, qui versarà sobre: **«Política agrària»**.

A les set del vespre

SANT CLIMENT DE LLOBREGAT

Míting electoral. Hi parlaran: **Josep Galofré, Marcellí Moreta i Ferran de Segarra**

A les set del vespre

SANTA MARIA DE PALAUTORDERA

Míting electoral. Hi parlaran:

Ferran Pedret de Falgàs
Roser Venturini
Joan de Déu Tries de Bes

A les set de la tarda

SANT JULIA DE VILATORTA

Gran míting electoral. Hi parlaran

Marcellí Moreta
Concepció Sastre

i els candidats

Ramon Almeda i Callís
Joan Traveria i Pubill

A dos quarts de vuit de la tarda

PALLEJA

Míting en el qual parlaran

V. Tarruella
Elvira Ferrer
Armand Carabén

A les vuit del vespre

GELIDA

Míting electoral. Hi parlaran: **Pere Valls, Josep Galofré, Marcellí Moreta, Ferran de Segarra i Miquel Vidal i Guardiola**

A dos quarts de deu del vespre

BARCELONA (Ciutat)

Dissabte, dia 18

ATENEU OBRER CATALA DE SANT MARTI
Plaça Mercat, 2, pral.

Gran míting electoral en el qual prendran part

Alfred Sanahuja
Salvador Bremon Masgrau
Vicenç Solé de Sojo
Joaquim Reig Rodriguez
Joan Ventosa i Calvell

A les deu del vespre

CASAL DEMOCRATIC DE LA BORDETA
Constitució, 6

Míting electoral en el qual parlaran

Salvador Fargas
Ferran de Sagarra
Alexandre Gallart
Felip de Solà i Cañizares

A les deu del vespre

74701/7

ECOS DE TOT EL MON

Els llibres catòlics

El P. Sertillanges

Entre els moderns apologistes, glòria de la cultura i de la clerecia francesa, ocupa un lloc preeminent el Pare de Sertillanges, els llibres del qual travessen ràpidament les fronteres, després de saturar amb llur contingut nodridor i delectable, la terra de l'autor.

Totes les obres del savi dominic tenen una característica atractívola, que procedeix de la seva peculiar manera d'enfocar i resoldre els temes fonamentals i perennes. Aquesta qualitat es tradueix moltes vegades en la concisió expressiva dels títols: «Jesús», «Catecisme dels incrèduls», «Déu o res?».

Aquest darrer títol correspon al darrer llibre del P. Sertillanges, un dels llibres que més èxit estan destinats a assolir, de lectura, d'apassionat comentari, de fructificació.

Actualment es pot dir que està sistematitzada la taleia d'enaltir l'home per sobre de tot, de glorificar-lo, de magnificar-lo, de divinitzar-lo, per veure si s'aconseguеix d'ofegar, d'esborrar el perennal consens del món, en tots els segles, en tots els llocs, a homenatjar l'esperit etern de Déu. A desgrat d'aquests propòsits l'esperit de Déu brolla pertot: «la nostra societat — diu el P. Sertillanges — està en via de perdre Déu: però així mateix està en via de retrobar-lo».

Tot el llibre està amarat d'un criteri racional, de deduccions, de posicions filosòfiques. La seva finalitat principal és demostrar la irracionalitat de la negació sistemàtica, filla de la ignorància, de la peresa mental, de l'obcecació incomprensible, que esmortueix en tants d'esperits la noció de Déu, la noció de Déu que viu en el cor.

L'argumentació que l'autor aporta no és nova. Ja hem dit que la seva característica és la forma d'emprar els arguments i d'exposar-los. Ell es situa sempre en el terreny de l'adversari, el qual resta vençut molts cops per la continuació de les deduccions que havia fet parcialment, fins a satisfer només el seu mal desig de justificar-se davant la pròpia consciència.

La quietud dels espais immensurables esglaien l'home, li fan veure com és d'insignificant, fins a aquells que es volen pensar que han resolt l'enigma. El sofriment quotidià, que no pot ésser eficaçment substituït o negat o anorreat; l'anhel constant de la felicitat, mai no satisfet. L'ordre social i la civilització, entremig de la qual sentim sempre una certesa de llibertat, fins quan ens sembla que estem emportats pels egoismes, per les torrentades, per les passions i els egoismes. «Cada esperit pot fer la seva revolució.» Heus ací uns vells arguments revestits d'una draperia nova i escaient, que l'autor utilitza amb gràcia inimitable.

A aquella gran objecció — és a dir, aquella gran fallàcia—, que si l'existència de Déu es demostrés com un teorema, no hi hauria ateus, respon que moltes proves són insuficients quan hi ha una predisposició anímica adversa. Molts han perdut la fe o no l'han cercada mai per por a una coacció moral. Aquests que es creuen ateus senzillament «han desplaçat Déu».

«Molts a desgrat de llur apartament lamentable es troben en estat de fe» i experimenten dins llurs tenebres i angoixes un mal que no poden anomenar: «el turment de Déu».

C. H.

Festival Strawinsky

Associació d'Amics de «Música da Camera»

L'interès que no pot deixar de suscitar, d'una manera molt viva, la música d'Igor Strawinsky i la presència personal d'aquest gran màgic del so, un dels primers compositors contemporanis, donà al segon concert d'aquest curs,—que celebrà el dijous a la nit, al Palau de la Música Catalana, l'«Associació de Música da Camera»,— tot el caràcter d'una veritable solemnitat artística d'aquelles que no s'obliden i deixen rastre.

La producció d'aquest músic eminent, avui dia ja ben copiosa, tan variada com ardida i entremaliada d'invenció, és una de les coses més transcendents i significatives de la música del nostre temps.

Gràcies a la bella i lloable iniciativa de l'«Associació de Música da Camera», hem pogut conèixer ara a Barcelona tres de les obres mes recents del famós compositor rus que han figurat com a primeres audicions en el programa del magnífic concert que ressenyem. Són aquests el «Concert», en re per a violí i orquestra (1931); la «Simfonia dels Salms», per a cor mixt i orquestra (1930), i el «Capriccio», per a piano i orquestra (1929).

El «Concert» per a violí i orquestra és compost amb un coneixement i un domini formidables de tota la tècnica instrumental. Consta de quatre temps: «Toccata», «Aria I», «Aria II» i «Capriccio», i és l'obra d'un habil i divertit «jongleur» ple de gràcia, ple d'imaginació, ple de fantasia i de bon humor. Diríem que el record de Bach, caricaturitzat amb traça formidable en el caràcter discursiu i agògic de la melodia amb els seus bruscos salts verticals i l'alternància constant de corxeres i semi-corxeres, alterna fantàsticament amb l'estil sincopat i trencat del «ragteine». Tots els temps d'aquest «Concert», malgrat la seva ubicuïtat polifònica i el seu estil desconcertant, són admirablement construïts i sobresurten d'entre ells la «Toccata», per la seva impressionant sonoritat, i el «Capriccio» final per la seva agilitat i per la seva gràcia intelligent i alada. La part de violí solista, extremadament difícil, és escrita amb una grapa prodigiosa. Interpretà aquesta part l'eminent violinista Samuel Dushkin, al qual és dedicada l'obra, i demostrà un coneixement clar i complet de la dita obra i un domini extraordinari del seu instrument. Dushkin és verament un gran artista ben mereixedor del renom mundial que en pocs anys ha assolit.

La «Simfonia dels Salms», dividida en tres temps breus («Preludi», «Doble Fuga» i «Allego Somfonic») que s'executen sense interpretació, és potser una de les obres més serioses, més profundes i més concentrades de Strawinsky. Concebuda amb un pla que no es cenyeix al de la Simfonia clàssica, però perfectament equilibrats i coordinats els seus tres moviments en un mateix cant de pregària, d'exaltació fervorosa i de lloança a la glòria de Déu, expressat pels tres «Salms» de David que serveixen de base a tota l'estructura musical de l'obra, aquesta «Simfonia» impressiona fortament i penetra de faisó irresistible, Un sentiment religiós molt eslau i primitiu en el cor a quatre veus i la sonoritat orquestral praduída per cinc flautes, cinc oboés, quatre fagots, quatre trompes, cinc trompetes, tres trombons i tuba, violoncels i contrabaixos, dues arpes, dos pianos i timbals, amb exclusió de violins, violes i clarinets, com per evitar tota sensació excessivament sentimental o voluptuosa, donen a l'obra un clima ombriu i un contingut ben especial, que no és pas el nostre de gent llatina embriagada de llum i de sol, però que ens colpeix del seu fort caràcter. Strawinsky mostra una vegada més, en aquesta obra, tota la seva forta i sòlida tècnica contrapuntística, i l'obra s'imposa dins l'esperit dels oients, per la seva innegable i molt intensa sinceritat.

El darrer temps, que comença amb l'«Alleluia» i acaba amb l'acord perfecte de Do major després de l'evocació d'uns tocs de címbals i de campanes, és el que té una major elevació espiritual, i el que més fortament emociona. Aquesta «Simfonia dels Salms», composta a la «glòria de Déu», com fa constar el propi autor en la dedicatòria, és sens dubte una de les obres més fortes i més admirables de Strawinsky. En aquest temps de ridícul i grosser laïcisme, és tanmateix un gest ben significatiu i transcendent el de Strawinsky, un dels més genials compositors actuals, escrivint una «Simfonia» a la major glòria de Déu i posant en ella tot el fervor de la seva ànima de poderós artista. Es, tanmateix, una lliçó d'elevació d'esperit i de consciència que molts podrien aprofitar.

Sota la direcció del seu propi autor, l'obra obtingué una interpretació magistral, i foren llargament ovacionats el mestre i els seus valuosos interpretadors, fins que fou repetit el darrer temps de l'obra.

Cal fer esment especial de la magnífica tasca que realitzà el nostre popular «Orfeò Gracienc», dirigit pel mestre Balcells, en l'execució de tota la part coral d'aquesta obra no exempta de grans dificultats. L'afinació fou sempre justa, i ben acurada en tots moments l'emissió de les veus. La nostra felicitació al mestre Balcells, al seu auxiliar senyor Jordà i als seus estudiosos cantaires que així saben enaltir l'obra dels nostres gloriosos i meritíssims orfeons populars. També volem esmentar els pianistes senyors Roma i Figueres, per llur notable cooperació en la interpretació d'aquesta obra.

El «Capriccio», per a piano i orquestra (1929), és també una obra magnífica i és, a més, una obra molt colorida i brillant. En els seus tres temps, «Obertura»: «Presto», «Andante rapsódico» i «Allegro capricioso», Strawinsky fa gala de la seva tècnica sòlida i exuberant, i ens ofereix una obra desbordant de vida i de lluminositat. Es aquesta una música perfectament tonal i molt rica d'imaginació i de fantasia, i l'estructura general de l'obra, que produeix un efecte extraordinari, és perfecta i ben resolta en tots i cadascun dels seus moviments.

En la interpretació de la part de solista, se'ns revelà un pianista de mèrit i de dots excepcionals, el jove artista Sviatoslav Soulima Strawinsky, fill del mateix autor de l'obra. L'executà amb una tècnica segura i amb una molt bella i molt simpàtica sonoritat. Pare i fill foren clamorosament ovacionats.

A més d'aquestes obres, completaren el programa les composicions «Focs artificials» (1908) i la suite de «L'ocell de foc» (1908), dues obres ja ben conegudes i ben repetidament aplaudides, en les quals ja s'afirma plenament tot el fort temperament i la plena musicalitat de Strawinsky.

L'«Orquestra Pau Casals», dirigida pel mestre Igor Strawinsky, posà un gran interès en l'execució de les diverses i difícils obres del programa i excellí notablement en totes elles.

La nostra més sincera enhorabona a la direcció de l'«Associació de Música da Camera», de Barcelona, per l'organització d'aquest esplèndid i excepcional festival.

J. LL.

PORCELLANES :: OBJECTES PER A PRESENTS
GRAN ASSORTIMENT
JOAN SERRA
CANUDA, 33 :: Telèfon 17207
Descompte 5 % als subscriptors de LA VEU

sen a un lado las cosas debidas
lo circunstancial de la manera
Strawinsky en el momento en
e compuso esa obra. Tal "des-
mación" se presentó ya comple-
en la trascripción a piano y vio-
del "Pulcinella" (titulada "Sui-
italiana"), que exenta de sus
res orquestales y de la incisi-
d y "mordant" de sus timbres,
ece reducida a una sencillez y
dad cuya inocencia no pudie-
sospechar los auditores ma-
ños de 1924.

lástima que no hayamos po-
oír el "Capriccio" para piano
929, intermediario entre "El
del hada" y la "Sinfonía de
almos", obra en la cual el
miento ascensional de esta
a etapa de Strawinsky apa-
ya enteramente conseguido,
le los "Edipo" y "Apolo" de
Diré como final que entre
dos obras y el "Concerto"
924, antes mencionado, se in-
en una "Sonata" y una "Sere-
a" para piano, que son las úni-
obras de Strawinsky compues-
en ese período, quizá, de hon-
s preocupaciones estéticas.

Qué alegría, para sus admira-
es y sus amigos, contemplarle
a la altura del "Concerto" pa-
violín y del "Dúo"!

magnitud que este músico
ne en la escala de valores mu-
es de nuestros días se confir-
poderosamente con esas dos
s soberbias. Si los catalanes
tenido más suerte que nos-
al oír en estos días el "Ca-
io" para piano, tocado por su
Sulima, a lo menos el maes-
rbós nos lo ofrece para dentro
cas semanas. Con las audicio-
ue nos promete, y las del año
o, habremos completado casi
mente nuestro conocimiento,
e es, seguramente, el músico
te más grande de nuestra

winsky, que dirigió la Sinfó-
tocó el piano en el Auditó-
uvo un colaborador de pri-
den en el violinista Dushkin,
n está dedicado el "Concer-
cuyos consejos prácticos en
a de "virtuosidad" ha segui-
compositor. Esto basta para
ender la categoría de un ar-
como Dushkin. Exquisito re-
Strawinsky ofreció al público
apitol una versión de su
oral" (para canto sin pala-
as que es una de sus páginas de
ventud), trascrita para violín,
n un delicioso acompañamiento
instrumentos de madera. El día
terior había figurado en el pro-
ama de la Residencia como in-
grante de la ópera "El ruiseñor",
nque por error, y junto a frag-
entos de esta obra graciosamente
reglados para el violín.

Añadiré que por la noche su hijo
ulima tocó en Unión Radio los
uatro Estudios (de la primera
oca), una versión espléndida co-
o justeza y autenticidad de las
ginas de "Petruchka" y otras co-
cidas y gustosas de Prokofieff.
ulima Strawinsky es un pianista
gran fibra y sensibilidad, en po-
sión de una rica técnica.

Para la espléndida sala del Capi-
l, el concierto de Strawinsky ha
lo su consagración. Una modifi-
ción en el escenario que va a lle-
rse a cabo mejorará la acústica,
ena en los altos y un poco seca
el patio. Magnífica sala, digna
e que se oiga en ella música como
ta.

Ad. S.

247019

PARAULES DE STRAWINSKY

I

Relacions amb el públic

Epigrama

— Oh, no, senyora; no cal que us excuseu que la meva música no us agradi; m'ha plagut sempre la franquesa de les opinions. Teniu raó, era de llotges i butaques d'on partien els rumors i les protestes. Però això és natural; els qui paguen més tenen dret d'ésser més exigents.

Els assaigs

Ja m'ho pensava, ja, que el bon Monteux es devia plànyer que jo era massa exigent amb l'orquestra, durant els assaigs; però no tenia raó el director excellent, quan considerava exagerada o inútil la meva minuciositat en el detall, la meva insistència a obtenir una perfecta execució, puix que el públic al cap i a la fi no havia d'apreciar-ho ni tan sols adonar-se'n. Jo sóc molt insistent i exigent en els assaigs, i durant l'execució dirigeixo amb tot el meu ésser perquè no falli el detall més ínfim; quan no em basten els braços, dirigeixo amb ells ulls; a voltes fito els ulls damunt d'un músic determinat com si volgués hipnotitzar-lo. Però no faig això únicament per a descàrrec de la meva consciència artística; ho faig també per amor del públic; encara que sovint no se n'adoni o no vulgui adonar-se'n, és evident que com més perfecta és una execució, més intelligible i més clara es proposa l'obra al públic de bona voluntat. ...Perquè, al contrari del que molts creuen, jo no aspiro a ésser obscur o incomprès; sinó que considero com un mèrit per a la meva música que sigui entesa pel més gran nombre possible d'auditors.

Els eterns fariseus

Són sempre els mateixos: a cada punt s'escridassen, insulten, us retreuen els músics del passat; però són els mateixos del passat i de sempre. Em recorden, així, les paraule sde Jesús contra els fariseus. Assassinaven els profetes i els justos i ara els edifiquen sepulcres i els ornen els monuments. Feien morir Beethoven de dolor, de fam i de misèria i ara li aixequen estàtues. Si Beethoven tornés, li farien igual que aleshores.

La incompetència

(Després de l'execució de l'«Octet»)

— No creieu que m'indigno gens contra els qui protesten o riuen o avaloten.

Quan em veig assegut al davant un bon senyor amb «els seus bigotis», («avec ses moustaches») qui riu a plenes dents, per mostrar que no es deixa atrapar, i es pensa que jo he treballat per tal de sorprendre'l o espaterrar-lo, tot el que m'inspira és el desig de cridar-li: «Bon senyor meu, sou un incompetent!»

La música ensucrada

— Estaven tan habituats a la música ensucrada, que ara, quan hi posen el dit, la tasten i la troben àcida, per exemple; no se'n saben avenir i es criden a engany.

Els protestataris útils

— Aquests qui protesten i fan soroll, són també els nostres amics. Provoquen, per reacció, més fortes ovacions dels altres.

La comprensió i l'habitud

— Sí; ara el públic acull «Petrouchka» sense escarafalls, àdhuc amb entusiasme. Però això no m'interessa; és un efecte de l'habitud: el públic s'habitua a tot. Però a mi el que realment m'interessa és l'esforç d'un públic de bona voluntat per a comprendre'm en una obra nova.

Els enemics veritables

— Quan em trobo davant d'un públic de bona fe, intelligent, ben disposat com el vostre, del quart i del cinquè pis, estic sempre tranquil; a malgrat de les naturals resistències, en un públic així sempre s'hi «fa forat»; sempre podeu obrir-vos camins a la seva comprensió.

En canvi, els meus veritables enemics han estat sempre certa mena de pseudointellectuals, i també certa mena de músics. Però els pitjors de tots, els he trobat entre els executants de les orquestres. Sobretot, quan jo era molt jove i no tenia encara tot el prestigi necessari per a imposar-me, alguns «senyors professors» de les orquestres em donaven moments de veritable martiri. No solament se'm revoltaven durant els assaigs, sinó que durant les execucions es lliuraven a mil facècies per a fer-me quedar malament davant del públic.

Com jo em planyés d'això un dia, parlant amb Debussy, el gran músic m'explicava que durant la primera execució pública del poema simfònic «La Mar», obra produïda en plena maduresa i en plena glòria, bon nombre d'executants en lloc de complir llur obligació s'entretenien a fer circular per tota l'orquestra, mitjançant un cordill, un barquet de paper.

Hotel car torre de vori

— Contra certa mena d'inteecituals i certa mena de músics procuro sempre isolar-me tant com puc. Un dels procediments qui em donen millors resultats consisteix a allotjar-me en Hotels cars. No sé perquè, però els hotels cars els imposen i no em vénen a veure.

Els Cinc

Vells i joves. — L'actitud envers Rimsky Korsakoff

(Durant un assaig de la primera Simfonia que dirigeix el mestre Monteux.)

— Això sí que anirà bé amb el públic! (allusió a l'avalot que produí l'«Octet»). Em sembla que això ho entendrà perfectament. Amb tot i ésser obra tan jovenívola me l'estimo força.

— Ereu molt jove aleshores?

— No era massa vell.

— Naturalment: vull dir que ara sou jove, però aleshores éreu molt jove.

— Gràcies, però no m'haveu entès! Vull dir que generalment els joves, tot i pretenent ésser molt originals, molt nous, són ben sovint més vells que no pensen; és més tard quan ve la veritable joventut, és a dir l'originalitat veritable. Doncs bé: volia dir que aleshores, per la poca edat que tenia, jo no era «massa vell».

Observareu en aqueixa Simfonia que tot i trobant-me aleshores sota el mestratge personal de Rimsky-Korsakoff m'allunyo bon tros de les seves preferències; mai m'he sentit identificat amb aquella música de mosaic, de petits fragments, i nombrosos leit-motiven; amb aquests procediments wagnerians no acabeu mai («on n'en finit jamais»). En canvi Tchaikowsky, amb tot i els seus grans defectes, m'oferia l'exemple d'una música més coherent, d'una línia melòdica més vigorosament continuada i d'una música qui aspirava elevar-se a l'universal per damunt del pintoresc.

De totes maneres, per molts de motius, Tchaikowsky s'ha compromès de tal manera que serà difícil, si no impossible, de reivindicar-lo.

Després d'una audició de Petrouchka

— Sí; teniu raó; Petrouchka és una obra molt acurada en l'orquestració, molt treballada en tots els detalls; i és que, sabeu?, jo sóc deixeble de Rimsky-Korsakoff qui em feia treballar molt la forma; Rimsky era un gran mestre. Entenem-nos: vull dir era excellent per a l'ensenyament i el guiatge dels joves músics; ara, com a compositor i, sobretot, com a autor d'òperes em sembla inferior; es passa el temps a demostrar que dos i dos fan quatre i quatre i quatre fan vuit. Parlo amb tota sinceritat i ell, qui era tan bondadós, ja m'ho deu perdonar des del cel.

Els Cinc ja han passat

— Sí, el gran defecte dels Cinc ha estat de voler fer una música pintorescament russa, i utilitzant, gairebé sempre, instrumentacions acadèmiques; rarament s'eleven a la veritable universalitat. Per això i altres coses, han perdut ja tot l'interès i només poden impressionar certa mena de públics burgesos.

J. FARRAN I MAYORAL

7479/9